

Redogörelsetext för ändringar och tillägg i PAN

Sveriges Kommuner och Landsting och Sobona - Kommunala företagens arbetsgivarorganisation har enats med Svenska Kommunalarbetareförbundet om ändringar och tillägg i PAN 16 i lydelse 2017-05-01. Ändringarna görs till följd av en ändring i lagen om sjuklön 1991:1047 (SjLL) som innebär att karensdagen ersätts av ett karensavdrag. Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2019.

Inledning

Det görs ändringar och tillägg i PAN 16 § 10 punkt 2 till och med 4. Ändringarna påverkar numreringen på efterkommande punkter.

Efter ändringarna gäller PAN 16 i lydelse 2019-01-01.

Huvuddelen av denna information finns även i cirkulär 18:53 med tillhörande redogörelsetext gällande ändringar i AB 14 och AB 17.

Ändringar i PAN 16 i lydelse 2017-05-01

§ 10 Lönebestämmelse

Ny punkt 2 tillförs

En ny punkt har tillförts i § 10 gällande beräkningsgrunder för karensavdraget.

- a) anger beräkningsgrunder för arbetstagare med i förväg fastställd schemalagd tid under minst en hel kalendermånad samt
- b) som anger beräkningsgrunder för övriga arbetstagare.

Av första stycket till punkt 2 framgår att karensavdraget görs på sjuklön. I en anmärkning i bestämmelsen framgår att avdraget inte kan överstiga sjuklönen för sjuklöneperioden. Sjuklön ska beräknas redan från dag ett i sjuklöneperioden.

En av intentionerna med införandet av karensavdraget är att avdraget ska vara likvärdigt oberoende av när sjukdomen inträffar. Om hela karensavdraget inte kan dras gentemot sjuklönen dag ett i sjuklöneperioden, exempelvis på grund av att arbetstagaren blev sjuk under del av dag, ska karensavdraget fortsätta dras mot resterande sjuklön under sjuklöneperioden. Om arbetstagaren är tillbaka i arbete dag två blir dock inte karensavdraget högre än sjuklönen för dag ett i sjuklöneperioden.

Karensavdrag enligt punkt 2 a)

I § 10 punkt 2 a) beskrivs hur karensavdraget ska beräknas för samtliga arbetstagare med fastställd schemalagd tid under minst en hel kalendermånad. Med kalendermånad avses från den första till den sista dagen i en hel kalendermånad.

Karensavdraget med kalenderdagsberäkning görs enligt följande

kalenderdagslön x 1,4 x 80%.

Faktor 1,4 motsvarar 20 % av veckolönen. Vid beräkning av karensavdrag är faktorn konstant för alla arbetstagare oavsett kvot.

Gränsdragningen mellan punkt 2 a) och 2 b)

Innebörden i avgränsningen i § 10 mellan punkt 2 a) och b) är följande: en arbetstagare tackar ja till en anställning enligt PAN från den 31 mars till den 15 april. Därefter görs en överenskommelse om ytterligare anställning från den 19 april till den 3 maj. Den 28 april sjukanmäler sig arbetstagaren. Den beräkningsgrund för karensavdrag som då ska användas är timlöneberäkning enligt § 10 punkt 2 b). Anledningen till detta är att schemat inte i förväg är planerat för hela kalendermånaden, utan arbetstid tillkommer efter hand under månaden. Om arbetstagaren däremot tackat ja till en anställning från den 31 mars till den 3 maj ska karensavdrag enligt kalenderdagsberäkning i punkt 2 a) göras.

Principiella ställningstaganden gällande gränsdragning mellan tillämpning av punkt a) eller b) ska hanteras av centrala parter.

Exempel

Exempel 1, Karensavdrag med kalenderdagsberäkning och timlön, motsvarande heltid

De arbetstagare som har en i förväg planerad arbetstidsförläggning under minst en hel kalendermånad ska beräknas enligt punkt 2 a). Det innebär att en kalenderdagslön behöver räknas fram genom att intjänad timlön för kalendermånaden delas med antalet dagar i kalendermånaden.

Arbetstagaren i exemplet har 130 kr i timlön och har arbetat 165 timmar i en månad med 30 dagar. Arbetstagaren sjukanmäler sig inför ett inplanerat arbetspass på fyra timmar.

Lön för månaden	165 x 130	=	21 450,00
(Kalenderdagslön	21 450/30 dgr	=	715,00)
Sjukfrånvaro 4 tim.	4 x 130	-	520,00
Sjuklön	4 x 130 x 80%	=	416,00
Karensavdrag	715 x 1,4 x 80%	=	- 800,80
Summa		=	20 545,20

I ovanstående exempel framgår att arbetstagaren har arbetat motsvarande heltid vilket speglas i karensavdraget. Om arbetstagaren är tillbaka dag två kommer karensavdraget att motsvara sjuklönen, 416 kr. Om sjukledigheten fortsätter efter dag ett ska karensavdrag fortsatt göras med 384,80 kr (800,80 - 416) mot sjuklönen i sjuklöneperioden.

Exempel 2, Karensavdrag för timlön, motsvarande deltid

I exemplet har arbetstagaren 130 kr i timlön och har arbetat 103 timmar i en månad med 30 dagar. Arbetstagaren sjukanmäler sig inför ett inplanerat arbetspass på nio timmar.

Lön för månaden	103 x 130	=	13 390,00
(Kalenderdagslön	13 390/30 dgr	=	446,33)
Sjukfrånvaro 9 tim.	9 x 130	=	- 1 170,00
Sjuklön	9 x 130 x 80%	=	936,00
Karensavdrag	446,33 x 1,4 x 80%	=	- 499,89
Summa		=	12 656,11

I ovanstående exempel framgår att för arbetstagare med timlön baseras karensavdraget på hur mycket arbetstagaren har arbetat under aktuell kalendermånad. Arbetstagaren behåller del av sjuklönen från dag ett (436,11 kr).

Exempel 3, Karensavdrag för timlön, med låg sysselsättningsgrad och kalenderdagsberäkning

Arbetstagaren arbetar ett åtta timmarspass i veckan. Timlönen är 130 kr under en kalendermånad med 30 dagar. Arbetstagaren sjukanmäler sig inför veckans inplanerade arbetspass.

Lön för månaden	32 x 130	=	4 160,00
(Kalenderdagslön	4 160/ 30 dgr	=	138,67)
Sjukfrånvaro	8 x 130	=	- 1 040,00
Sjuklön	8 x 130 x 80%	=	832,00
Karensavdrag	138,67 x 1,4 x 80%	=	- 155,31
Summa		=	3 796,69

Arbetstagaren får i ovanstående exempel behålla delar av sjuklönen från dag ett. Det beror på att arbetstagaren sammanlagt har arbetat få timmar under månaden. I exemplet visas att det trots en arbetstidsförläggning som motsvarar en heltid för den aktuella dagen, görs karensavdraget utifrån ett genomsnitt av månaden.

Exempel 4, Karensavdrag vid insjuknande del av dag

Arbetstagaren i exemplet har en timlön på 130 kr. Arbetstagaren sjukanmäler sig när två timmar återstår av ett arbetspass. Den aktuella

månaden har 30 kalenderdagar. Arbetstagaren är åter i arbete nästkommande arbetsdag.

Lön för månaden	103 x 130	=	13 390,00
(Kalenderdagslön	13 390/30 dgr	=	446,33)
Sjukfrånvaro 2 timmar	2 x 130	=	- 260,00
Sjukfrånvaro	2 x 130 x 80%		208,00
Karensavdrag	446,33 x 1,4 x 80 % = - 499,89	=	- 208,00
Summa		=	12 995,67

Sjuklönen är i ovanstående exempel lägre än karensavdraget, vilket innebär att karensavdraget blir 208,00 kr eftersom karensavdraget aldrig kan bli högre än sjuklönen för sjuklöneperioden. Om sjukfrånvaron däremot fortsätter dag två, återstår 291,89 kr (499,89 – 208,00) av karensavdraget vilket dras mot sjuklönen för sjuklöneperioden.

O-ersättning samt jour

Karensavdraget ska även beräknas på eventuella ersättningar för obekvämt arbetstid samt jourpass.

Beräkningen för den del av karensavdraget som utgörs av O-ersättning och/eller jour sker endast under dag ett i sjuklöneperioden. Dessa ersättningar utgör del av karensavdraget enligt följande:

Ersättningar för obekvämt arbetstid samt jour under insjuknandedagen x 80 %

Exempel 5, Karensavdrag med kalenderdagsberäkning inklusive O-tillägg

Arbetstagaren i exemplet har en timlön på 130 kr och ett inplanerat arbetspass på nio timmar. För insjuknandedagen skulle 540 kr i O-tillägg utgå i ersättning. Arbetstagaren sjukanmäler sig innan passets början. Den första sjukdagen i sjuklöneperioden infaller under en månad med 30 kalenderdagar.

			Lön	O-tillägg
Lön och särskilda ersättningar	103 x 130		13 390	540
(Kalenderdagslön	13 390/30 dgr	=	446,33)	
Sjukfrånvaro	103 x 9	=	- 927,00	- 540
Sjuklön lönedelar	9 x 130 x 80%	=	741,60	
Sjuklön O-tillägg	540 x 80%	=		432
Karensavdrag	446,33 x 1,4 x 80%	=	- 499,89	- 432
Summa			12 704,11	0

Det totala karensavdraget i denna sjukperiod blir 499,89 kr för lönedelen samt 432 kr för de särskilda ersättningarna. Totalt blir karensavdraget 931,89 kr. Exemplet visar att inget ska utbetalas för O-tillägg gällande insjuknandedagen. För dag två och framåt i sjuklöneperioden ingår dock O-tillägg i underlag för sjuklönen.

Karensavdrag enligt punkt 2 b)

I § 10 punkt 2 b) beskrivs hur karensavdraget beräknas för arbetstagare med kortare inplanerad arbetstidsförläggning än en hel kalendermånad. Karensavdraget görs med ett schablonavdrag motsvarande högst åtta timmars sjuklön. Om arbetstagaren har ett arbetspass med lägre antal timmar än åtta upptaget i ordinarie schema under första dagen i sjuklöneperioden, beräknas karensavdraget på dessa timmar. Om arbetstagaren däremot har ett arbetspass som överstiger åtta timmar i sitt ordinarie schema för första sjukdagen i sjuklöneperioden så får arbetstagaren behålla sjuklön för de överskjutande timmarna utöver åtta. Beräkningen av karensavdraget görs på de första åtta timmarna under dag ett i sjuklöneperioden. I sjuklönen ingår eventuella särskilda ersättningar för dessa timmar.

Exempel

Exempel 6, Karensavdrag med timlöneberäkning för längre arbetspass än åtta timmar

Arbetstagaren har en timlön på 152 kr. Arbetspasset är tio timmar och O-tillägg för passet är totalt 300 kr, varav 248 kr tillhör de första 8 timmarna av passet. Sjukanmälan sker innan passets början.

Sjuklön	$((152 \text{ kr} \times 10) + 300 \text{ kr}) \times 80\%$	=	1 760,00
Karensavdrag	$((152 \text{ kr} \times 8) + 248 \text{ kr}) \times 80\%$	=	- 1 414,40
Summa		=	345,60

I ovanstående exempel framgår att delar av sjuklönen utbetalas redan för första arbetspasset utifrån att arbetspasset är längre än åtta timmar.

Exempel 7, Karensavdrag med timlöneberäkning för kortare arbetspass än 8 timmar

Arbetstagaren har en timlön på 152 kr. Arbetspasset är 4 timmar och O-tillägg för passet är totalt 150 kr. Sjukanmälan sker innan passets början.

Sjuklön	$((152 \text{ kr} \times 4) + 150 \text{ kr}) \times 80\%$	=	606,40
Karensavdrag	$((152 \text{ kr} \times 4) + 150 \text{ kr}) \times 80\%$	=	- 606,40
Summa		=	0 kr

I ovanstående exempel framgår att karensavdraget blir detsamma som sjuklönen. Detta på grund av att arbetspassets längd var kortare än 8 timmar. Karensavdraget kan aldrig bli högre än sjuklönen (inklusive eventuella O-tillägg) för i schema upptagen tid på insjuknandedagen.

Exempel 8, Karensavdrag med timlöneberäkning vid insjuknande del av dag.

Arbetstagaren har en timlön på 152 kr. Ett arbetspass på måndagen är sju timmar. Ett arbetspass på tisdagen är 7 timmar. Sjukanmälan sker när två timmar återstår av måndagens arbetspass och arbetstagaren är fortsatt sjukfrånvarande på tisdagen.

Sjuklön	$(152 \text{ kr} \times (2+7)) \times 80\%$	=	1 094,40
Karensavdrag	$(152 \text{ kr} \times 7) \times 80\%$	=	- 851,20
Kvarvarande sjuklön		=	243,20

För de första fem timmarna måndag utbetalas timlönen som vanligt, exemplet visar endast sjuklön och karensavdrag. Utifrån att arbetspasset dag ett är sju timmar, beräknas även karensavdraget på sju timmars

sjuklön. Inget ytterligare karensavdrag ska därmed göras mot sjuklönen under senare del av sjuklöneperioden.

Punkt 2, ändras

Ändringen avser endast numrering. Tidigare punkt 2 blir punkt 3.

Punkt 3, ändras

Ändringen avser endast numrering. Tidigare punkt 3 blir punkt 4.

Övergångsbestämmelser

Beräkning av karensavdrag enligt PAN ska endast gälla för de sjuklöneperioder som har påbörjats efter 31 december 2018.

Utifrån ändringen förtydligas här nedan i några exempel hur beslutet om karensavdrag hanterar övergångsbestämmelser gällande återinsjuknanderegeln (5 § SjLL) samt högriskskydd (6, 13 §§ SjLL) samt hur sjuklöneperioder som löper över årsskiftet hanteras. Karensavdrag ska räknas per insjuknandetillfälle, även om avdraget av olika orsaker delas upp.

Exempel 9, Återinsjuknande inom 5 dagar

Arbetstagaren sjukanmäler sig och karensdag dras för den 28 december 2018. Därefter är arbetstagaren fortsatt sjukledig till och med den 1 januari 2019, åter i arbete 2-3 januari för att sedan återinsjukna 4 januari.

Hantering: Återinsjuknanderegeln i lagen om sjuklön anger att inget karensavdrag ska göras vid insjuknandet den 4 januari. Det beror på att en karensdag (28 december 2018) redan har dragits inom samma sjuklöneperiod.

Exempel 10, Karensavdrag vid mellanliggande annan ledighet

Arbetstagaren sjukanmäler sig och karensdag dras för den 21 december. Arbetstagaren är sedan sjukledig och sjuklön betalas ut för dag 2-12, fram till den 1 januari. Från den 2 januari har arbetstagaren planerad semesterledighet till och med den 31 januari, och begär inte heller till

arbetsgivaren att få ändra semesterledighet till sjukledighet. Vid planerad återgång i arbete den 1 februari är arbetstagaren fortsatt sjukfrånvarande.

Hantering: Inget karensavdrag ska göras den 1 februari utifrån att karensdag redan dragits och ingen ny sjuklöneperiod påbörjas. Istället ska arbetstagaren anmäla sjukdom den 1 februari till försäkringskassan utifrån 4a § lagen om sjuklön. Arbetstagaren har inte återgått helt i arbete minst en dag sedan senaste sjuklöneperiod, och därmed startar ingen ny sjuklöneperiod.

Exempel 11, Allmänt högriskskydd, antal tillfällen

En arbetstagare har under mars till december 2018 haft tio sjukfrånvarotillfällen med avdrag för karensdag. Den 15 januari anmäler sig arbetstagaren sjukfrånvarande.

Hantering: Enligt 6 § lagen om sjuklön ska inte ytterligare karensavdrag då göras utifrån att arbetstagaren redan har haft tio avdragstillfällen senaste 12 månaders perioden, det så kallade allmänna högriskskyddet.

Exempel 12, Särskild högriskskydd, antal tillfällen

En arbetstagare har fått ansökan om särskilt högriskskydd godkänt av försäkringskassan för perioden 1 oktober 2018 till 31 januari 2019, och lämnat in beslutet till arbetsgivaren. Arbetstagaren har tre frånvarotillfällen under oktober till december 2018 där karensdag inte har dragits enligt beslutet. Den 7 januari sjukanmäler sig arbetstagaren igen.

Hantering: Utifrån beslut om särskilt högriskskydd ska inget karensavdrag göras. Arbetsgivaren kan i efterhand söka ersättning hos försäkringskassan för sjuklönekostnader gällande arbetstagaren. Sker däremot insjuknandet senare än den 31 januari ska sedvanligt karensavdrag göras.